

ที่ สธ ๐๒๔๔.๐๔/ ๑๕๐๗

สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘
๔ ถนนอิบตี ตำบลหมากแข้ง
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐

๒๗

พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอส่งแนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล เขตบริการสุขภาพที่ ๘

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตสุขภาพที่ ๘ ทุกแห่ง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา
โรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจส่วนบน จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา
โรคท้องร่วงเฉียบพลัน จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา
โรคแผลเลือดออก จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย โรงพยาบาลอุดรธานี Focal point Service Plan สาขาการใช้ยาอย่างสมเหตุผล เขตสุขภาพที่ ๘ ได้จัดทำแนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษา จำนวน ๓ โรค ได้แก่ โรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจส่วนบน, โรคท้องร่วงเฉียบพลัน และโรคแผลเลือดออก ซึ่งได้รับการรับรองและตรวจสอบจากคณะกรรมการการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพ (AMR) ของโรงพยาบาลอุดรธานี โดยนายแพทย์เอกชัย เทียนสุคนธ์ อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคติดเชื้อ และได้การดำเนินการใช้ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี แล้วนั้น

ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ด้านการรักษาและการใช้ยาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘ จึงขอส่งแนวทางการรักษาโรคดังกล่าว แก่ผู้ปฏิบัติงานระดับปฐมภูมิ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเขตสุขภาพที่ ๘ ใช้ประกอบการสั่งยาให้เหมาะสมกับผู้ป่วย (แนวทางฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑, ๒ และ ๓)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาแจ้งผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมิต ประสันนาการ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตสุขภาพที่ ๘

กลุ่มงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

โทรศัพท์ ๐ ๔๒๒๕-๕๕๕ ต่อ ๑๑๔๔

ผู้ประสานงาน ภญ. วินัดดา ชุตินารา และ ภญ.ขวัญชนก ราชชมภู

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา โรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจส่วนบน

การวินิจฉัยที่จำเป็นต้องให้ยาปฏิชีวนะ เมื่อมีอาการที่ได้รับการวินิจฉัยเป็น URI, pharyngitis, tonsillitis

พิจารณาให้ยาปฏิชีวนะ ถ้าคะแนนมี 3 แต้มขึ้นไป

- Temperature > 38 C	1
- ไม่ไอ	1
- ต่อม้ำเหลืองที่คอบวมและกดเจ็บ	1
- ทอนซิลบวมหรือเป็นหนอง	1
- อายุ 3-14 ปี	1
15-44 ปี	0
> 45 ปี	-1

ยาที่พิจารณาให้

- Amoxicillin (500) 1x2 pc 10 days หรือ Erythromycin กรณีที่แพ้ยาากลุ่ม
  - Roxithromycin (150) 1x2 ac 10 days if penicillin allergy
- (อย่างใดอย่างหนึ่ง)

กรณีอาการไม่ควรให้ยาปฏิชีวนะ

- ตาแดง น้ำตาไหล ไอ ท้องเสีย(ในเด็ก)
- เสียงแหบ มีน้ำมูกใส มีน้ำมูกมาก จามบ่อย
- มีไข้ต่ำๆ($\leq 38^{\circ}\text{C}$) หรือไม่มีไข้
- เจ็บคอไม่มาก มีผื่น มีแผลในช่องปาก

รหัสโรค/รหัสหัตถการที่เกี่ยวข้อง: ICD-10 J00, J01.0, J01.1, J01.2, J01.3, J01.4, J01.8, J01.9, J02.0, J02.9, J03.0, J03.8, J03.9, J04.0, J04.1, J04.2, J05.0, J05.1, J06.0, J06.8, J06.9, J10.1, J11.1, J20.0, J20.1, J20.2, J20.3, J20.4, J20.5, J20.6, J20.7, J20.8, J20.9, J21.0, J21.8, J21.9, H65.0, H65.1, H65.9, H66.0, H66.4, H66.9, H67.0, H67.1, H67.8, H72.0, H72.1, H72.2, H72.8, H72.9

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษา ได้รับการรับรองและตรวจสอบจาก คณะกรรมการการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพ(AMR)ของ
โรงพยาบาลอุดรธานี โดย นพ. เอกชัย เทียนสุคนธ์ อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคติดเชื้อ ที่ผ่านการดำเนินการใช้ในรพ.สต.เขตอำเภอเมือง จ.อุดรธานี

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษาโรคท้องร่วงเฉียบพลัน

การวินิจฉัย: อาการที่ได้รับการวินิจฉัยเป็น AGE, acute diarrhea

ถ่ายเหลวน้อยกว่า 7 วัน

ซักประวัติ ตรวจร่างกาย

พิจารณาให้ยาฆ่าเชื้อ

Exclude

- food poisoning/viral AGE : คลื่นไส้ อาเจียน, abdominal cramp
เด่น ถ่ายไม่มาก ให้รักษาตามอาการ ไม่ต้องให้ยาปฏิชีวนะ
- surgical condition if peritonitis
- systemic disease ที่มี diarrhea ร่วมด้วย เช่น sepsis

ให้ยาปฏิชีวนะในกรณีต่อไปนี้ (ควรส่ง stool exam and culture)

- สงสัย cholera : ถ่ายเป็นน้ำปริมาณมาก
- สงสัย shigella : มีไข้ หรือ ถ่ายเป็นมูก/เลือด
- สงสัย *C. difficile* : ถ่ายเหลวเกิดหลังได้ยาปฏิชีวนะ
- Traveller's diarrhea
- Elderly > 60yrs
- Immunocompromised host
- Severe symptoms : need admission

ยาปฏิชีวนะที่จะพิจารณาให้ ได้แก่

1. Norfloxacin (200) 2x2 ac for 3-5 days in OPD case
2. Ciprofloxacin (250) 2x2 ac for 3-5 days in OPD case
3. Ceftriaxone 2g iv OD for 7-10 days in IPD case
(switch to oral after improve)
4. Metronidazole (200) 2x3 pc for 7-10 days if stool found *E. histolytica* หรือ
Metronidazole (200) 2x3 pc for 10-14 days if suspected *C. difficile*

รหัสโรค/รหัสหัตถการที่เกี่ยวข้อง: ICD-10 A000, A001, A009, A020, A030, A031, A032, A033, A038, A039, A040, A041, A042, A043, A044, A045, A046, A047, A048, A049, A050, A053, A054, A059, A080, A081, A082, A083, A084, A085, A09, A090, A099, K521, K528, K529

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษา ได้รับการรับรองและตรวจสอบจาก คณะกรรมการการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพ(AMR)ของ
โรงพยาบาลอุดรธานี โดย นพ. เอกชัย เทียนสุคนธ์ อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคติดเชื้อ ที่ผ่านการดำเนินการใช้ในรพ.สต.เขตอำเภอเมือง จ.อุดรธานี

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษาโรคแผลเลือดออก

การวินิจฉัย

1. ในรายที่มีเฉพาะแผลถลอก(abrasion wound) จะไม่พิจารณาให้ยาปฏิชีวนะ
2. ให้ยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันแผลติดเชื้อ เฉพาะกรณีที่เป็นแผลฉีกขาดและมีภาวะร่วมดังต่อไปนี้
  - บาดแผลสกปรกมีสิ่งปนเปื้อนมาก
  - บาดแผลจากการกดทับ เช่น โดนหนี้อย่างแรง
  - แผลที่เท้า
  - แผลที่มีขอบแผลไม่เรียบ ทำให้เย็บขอบชนไม่สนิท
  - สัตว์กัด
  - Immunocompromised host

ยาปฏิชีวนะที่พิจารณาให้เพื่อป้องกันแผลติดเชื้อ

- Dicloxacillin (250mg) 1x4 ac 2 days (ผลการป้องกันไม่ต่างจากการให้ยา 5วัน)
- Amoxicillin/Clavulanate (625mg) 1x3 pc or
Amoxicillin/Clavulanate (1g) 1x2 pc for 3-5 days สำหรับสัตว์กัด

ถ้าแผลแห้งลงแนะนำให้ปรับยาเพื่อรักษาต่อไป

รหัสโรค/รหัสเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง: ICD-10 S00-S01, S05, S07-S11, S16-S21, S28-S31, S38-S41, S46-S51, S56-S61, S66-S71, S76-S81, S86-S91, S96-S99, T00-T01, T04-T07, T09.0-T09.1, T11.0-T11.1, T13.0-T13.1, T14.0-T14.1, T14.6-T14.9, T20-T25, T29-T32, W50-W64, X00-X19, X20-X29, X30-X39

แนวทางการวินิจฉัยและการใช้ยาในการรักษา ได้รับการรับรองและตรวจสอบจาก คณะกรรมการการจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพ(AMR)ของโรงพยาบาลอุดรธานี โดย นพ. เอกชัย เทียนสุคนธ์ อายุรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคติดเชื้อ ที่ผ่านการดำเนินการใช้ในรพ.สต.เขตอำเภอเมือง จ.อุดรธานี